

NONOI COLLEGE

A FIELD REPORT ON KAZIRANGA NATIONAL PARK, ASSAM, INDIA

45
50

Submitted to
The Department of Geography
NONOI COLLEGE, NONOI, NAGAON
6th Semester [SEC] Examination 2022

22-7-22
Examined
Department of Geography
Nonoi College

Rab
Principal, I/c
Nonoi College
Nagaon (Assam)

Submitted by
Taslima Habiba
Regd. No. - 19092029
Roll No. - UA-191-306-0168
Geography Department
Nonoi College

22/06/22

PREFACE

Geography, The Science That describes The earth & its habitants, enjoy a high position among other field sciences.

In the increasing Sphere of knowledge in this modern age human needs are intended to be satisfied through a systematic development of different branches of study. The term Geography itself has emerged out of the needs of man as to know of study his interaction with his immediate environment. The study of Geography remains practically incomplete without a serious field study. Therefore, The field study is the only way to identify a personality of a particular place.

ACKNOWLEDGEMENT

At the very outset I must offer my sincere gratitude to honourable principal, Nonoi college for permitting to us in going to kaziranga National Park as field study.

I deeply express my sense of gratitude in our honourable Sir, Kalyan Nath who provided us the great opportunity to undertake a field study on kaziranga National Park, Assam Again I feel proud to convey my humble gratitude to honourable maam Meri Rani Devi and Jyoti Sikha Sarma of Geography department, Nonoi College enduring very hard labour with pleasure and sincerely completion in the whole Journey.

Lastly on the completion
of this field report, I felt
immense pleasure in expressing
my sincere thanks to my
friends who has helped us in
various moment in collecting
various information for this report.

And finally, I seek apology
for unwilling mistake in description.

With regards

Taslima Habiba
6th semester
Dept of Geography
Nonoi College.

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

୧. ଆଶ୍ରମ
୨. କାର୍ଡିଓଲୋ ପ୍ରଦ୍ରିଷ୍ଟ ଡ୍ୱୋରତ ହାତକାଳ
୩. ଟ୍ରୋମୋଲିକ ଅମ୍ବାଲ
୪. ଏବାରାଇସ୍
୫. ପ୍ରୀରାଇସ୍
୬. କାର୍ଡିଓଲୋ ପ୍ରଦ୍ରିଷ୍ଟ ଡ୍ୱୋରତ ପ୍ରକାଳ
୭. ଅଳ୍ପାମ୍ବାଲିକ ହୋଲ
୮. କାର୍ଡିଓଲୋ ପ୍ରଦ୍ରିଷ୍ଟ ଡ୍ୱୋରତ ମୁଖ୍ୟମ ପ୍ରକାଳ
୯. କାର୍ଡିଓଲୋ
୧୦. କାର୍ଡିଓଲୋ
୧୧. କାର୍ଡିଓଲୋ
୧୨. କାର୍ଡିଓଲୋ

WELCOME TO KAZIRANGA NATIONAL PARK

ଶାରୀରିକ ବିଜ୍ଞାନ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ : —

ଅନୁମତି : - କାର୍ଡିଯୋଲି ଶ୍ରୀମା ପ୍ରଧାନ ଅମରଚିତ
ଅମରଚିତ ଶ୍ରୀମା ପ୍ରଧାନ । କାର୍ଡିଯୋଲି ଶ୍ରୀମା
ପ୍ରଧାନ ଅମରଚିତ ଗୋଲାଘାଟ ଭୋଲ ଲମାତୁ ଫିଲେଟ
ଅମରଚିତ । ଏହି ଶ୍ରୀମା ପ୍ରଧାନଙ୍କୁ ମହା
ଅଧିକାରୀ ହେଉଥିବା ଏହି ଅମରଚିତ ପଦରେ
ଥାଏ ଶ୍ରୀମା ପ୍ରଧାନଙ୍କୁ ବିଷ୍ଣୁ ଏକାନ୍ତି
ଲାଭ ଦାଖିଦେ । ଅନୁଭାବିତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନୁଭାବ
ଏହିତରେ କାର୍ଡିଯୋଲି - ଅମରଚିତ ମହାପ୍ରଦେ
ଶ୍ରୀମାପାତ୍ରିନୀ ବାହ୍ୟ ଅମରି ଭାବୁ । ଏହି
ପ୍ରଧାନଙ୍କୁ ହାତୀ, କାହିଁ ଭୋଲ ଏହି ହାତିରେ
ଏହି ହଥୀ ପରେଣ ହେଉ, ଗୋଲାଘାଟ, ବିଷ୍ଣୁ
ପାତ୍ରିକ ଅମଲୀ, ଧିନେଶ, ଶୋଭାବେଳା, ବିବିଦ୍ଵ
ପାତ୍ରିକ ନାନୀପାତ୍ରି ଚାହୁଁ, ସକ୍ଷମବେଳା ଭାନ୍ଦିତ
କାର୍ଡିଯୋଲି ନାନୀହୁଲେ ଭାନ୍ଦିତନୀ ଚାହୁଁ ।
ଏହି ଏହି କଥାକାରୀ ଏହି ଜ୍ଞାନବିଦୀରେ ଥାବେ
କାର୍ଡିଯୋଲି ଦେଇ ଛାପାରୁଣୀ, କାର୍ଡିଯୋଲି ଅମରଚିତ
ପାତ୍ରି ପ୍ରକାଶମୂଳ ପାଠୀନାହିଁ, ଈମାତ ବିଷ୍ଣୁ
ପ୍ରଦୀପ - ବିଦ୍ୱାନୀ ମର୍ମବାତ ଅମାହୀର ପଢି ।
ଏହି ଶ୍ରୀମା ପ୍ରଧାନଙ୍କୁ ଆଜ ୪୩୦ ଥର୍ ବିଲୋମାଟୋ
କାର୍ଡିଯୋଲି ଭାବୋକି ଭାବୁ । କାର୍ଡିଯୋଲି ଶ୍ରୀମା
ପ୍ରଧାନ ଅନୁଭାବ ବିଷ୍ଣୁ ଭାବର ତମ ଭେଦତର
ଧିନେ ବହନ କାହିଁ ଭାବୁ । ୧୯୦୫ ଜାନ୍ମ କାର୍ଡିଯୋଲି
ଅନୁଭାବିତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହିଚାମେ ଅନୁଭାବ କିମ୍ବା

ହେଲ୍‌କ୍ରିଟ୍ । ୨୦୦୮ ଜୟତ ଏହି ପାଦମ ଯେଉଁ
ଅଂଶମିତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଚାରେ ଏଣ୍ ସବୁଷ୍-
ତାତିକ୍ରମ ବ୍ୟାପେ ।

କାନ୍ତିକ୍ରିୟା ଶାଖାମ ଲୋକର ଇତିହାସ :

ଆହେଇ ଆମରକାଳର କାନ୍ତିକ୍ରିୟା

ଲାଜ ଆହୁତି ଦେଶକୁଳର । ଆହୁତା ଅପରିହାତ ଏବଂ
ମୃଦୁ ଅବ୍ୟକ୍ତ ମିଥ୍ୟା ଅଭିଭାବର ହୁଏତ ବାହେ
ପାତିଛିଲେ କୁଣ୍ଡି ଏବଂ ମାତ୍ର । କୌଣ୍ଡିକରାମ ଅଭିଭାବ
ଆହୀଏ ଲାଭଶ ନର୍ମାତ୍ର ଏଇ- ଅନ୍ତଲୈକ କାନ୍ତିକ୍ରିୟା
ଲାଗେବେ ଦେଖେ ମାତ୍ର । କାନ୍ତିକ୍ରିୟା ଲାଜଟିକେ ଉତ୍ସବି
ଅବର୍ବାଦ ବିକିଳ୍ପ କରିବାର ପାଇଁ । ତାହେ ଏହି
କରିବାର ଅବ୍ୟକ୍ତି "କାନ୍ତି" କାହିଁ "କୌଣ୍ଡିର୍" ଲାଜର
ଏଥାବେ ଅଭିଭାବିନ କୁଣ୍ଡିକେ ଏହି ଅନ୍ତଲୈକର
ବାଜ ଦାରିଦ୍ର୍ବିତ୍ତ । ତେଣୁଳୋକର ୮୦ ପୁଣ୍ଡ କାରିତ
ଏହି ଅବର୍ବାଦ କୁଣ୍ଡି ଆହୁତି । ଆହୁତା
ଅପରିହାତ ଏବଂ ମିଥ୍ୟା ଏହି କୁଣ୍ଡିକରାମର
ପୁରୁଷଙ୍କ କାହିଁ ନାହିଁ କୁଣ୍ଡି ଲୋରା ବାବେ
ଏହି କୁଣ୍ଡିକରାମର ଲାଜକୁଳରେଇ ଏହି ଅନ୍ତଲୈକ
ଲାଜ କାନ୍ତିକ୍ରିୟା ଏହି କୁଣ୍ଡି କରିଲିଏ ଉପରେ ।

ଅପରିହାତ ଅଭିଭାବରେ, କୌଣ୍ଡିକରାମ ବିଜୋହର
ଅଭିଭାବ ବିଜୋହିକରାଣିର ଦ୍ୱାରା କୁଣ୍ଡିକରାମ
ଏହିଲ ଆହୁତା ବିମାଳର ଏଇ- ଉତ୍ସବରେ ଥିଲା
କାନ୍ତିକ୍ରିୟା । ଏହି ବିମାଳର ଦ୍ୱାରା ଏହା

ବନ୍ଦମେ ଅଣୁତ ହେଲେ କୈ ପୋରା ବାବେ ଏହି
ଶାହୁମନଙ୍କ ଲାଜ କାହିଁଥିଲେ କିମ୍ବା କୁଣ୍ଡ କଣାଦ ଆଛେ ।
ଆଜ ଏହା କଣାଦ ଅଗୁରୁଷ, ଅନ୍ଧାତ କହାନ୍ତି
“ବୁନ୍ଦଶ କୁମା” ଅନ୍ଧାତ ଲାଜ କାହିଁଥିଲେ ଲାଜର ଡେଲିଟି
ଥାଇଛେ । ବିକୁଳମାନଙ୍କ ମାତ୍ର ତାଙ୍କେ ବାବି ଦେଖିବ
“ଖାର୍ଦ୍ଦେ ଲାଙ୍ଘଚ” ଅନ୍ଧାତ ଲାଜ କାହିଁଥିଲେ ଲାଜର ଡେଲିଟି
ଥାଇଛେ ।

କାହିଁଥିଲେ କୁଣ୍ଡମା ଲାଜର କୁଣ୍ଡର ଇତିହାସ
ଏବଂ ବୀଧିବୀମା । କାହିଁଥିଲେକା କୁଣ୍ଡମା ଲାଜରଙ୍କୁ ଏହା
ନିମାତ ବନ୍ଦମାରୁ ଏହି ଆଜ ଏହୋ ଦେଖିବ ହେ
ଆଛେ । ତାର ବିଭିନ୍ନତ ଅମାଜ ଲାକ ଲାକିଯ ଲାକିଯ
ଗନ୍ଧିକୀ ଆଜ ହେଲି କାର୍ଯ୍ୟର ଲାଜ, ଉପରେ କାହିଁଥିଲେ
ଶାକିଦୀନା ଏହି ଲୋହା କାମ କୁଣ୍ଡ ପରି କାହିଁ
ମନ୍ଦିର ବାବୁରୁ ମନ୍ଦିର ହେଲେବେ ହେବ କାର୍ଯ୍ୟର
ନାହିଁ ହେଲି ଲୈଛିଛାକ କାର୍ଯ୍ୟର ଏବେଳେ କାହିଁଥିଲେ
ହେ ଶାକିଦୀନା ଏହି ଚାବିଲେ ଉପରିଛି ଆଜ ଆମର
ଏହି ଦେଖିବିବାର କୁଣ୍ଡର ଲୈଛିଲେ ଲିପିତ ଚିକାରିଙ୍କୁ
ବିଶ୍ୱାସ ଦିଲୋକର ଶାକିଦୀନାରୁ, ବିଜ୍ଞ ହେଲି କାର୍ଯ୍ୟର
ବିଶ୍ୱାସ ଏହି ଲୋହା ହେଲା । ଆମେତେ ଦେଖିଲୁ ଫାଁଦୁ
ଦେଖିବିବା ହେଲେ ଦେଖିଲୁ ଲାଜ । ଲିପିଲୁ ଚିକାରିଙ୍କୁ
କୁଣ୍ଡର ଲେଲି କାର୍ଯ୍ୟର ପେଇତରମାତ୍ର କାହିଁଥିଲେବେ
ହାତିରବା ମାତ୍ର ଆଜ ଅନ୍ୟ ଦୀର୍ଘ ଦେଖିବ ଆବଶ୍ୟକ
ଚିକାରବ କମା ଦାରୀ କାହିଁଲେ । କୁଣ୍ଡରେଣ୍ଟି ତେବେ
ମାତ୍ର ଅନ୍ଧାରୁ ଅନ୍ୟଦିଲୀପିତା କମର୍ଦ୍ଦେର ହେଲି କାର୍ଯ୍ୟର

ଭାଗତ ମାନ୍ୟ ପାମ୍‌ବିଟ୍‌ରୁ । ଲେଖି କାହିଁଏ ଅଣି
 ସ୍ମୃତି ଆଜି ମୁଢି କାହିଁଏ ଏହି ବିଶ୍ୱାସ ଭାବମତ
 ଦୀର୍ଘମୁଁ । ଲେଖି କାହିଁଏ ଅଭିଭାବତ କାହିଁଏ କଥାବିଷ୍ଵାସ
 ଅଳମତ ହୁଏ । ୧୯୦୫ ଜାନ୍ତେ ୧ ଜୁନତ କାନ୍ତିକାରୀଙ୍କ
 ପରିବାରର ଅନୁଭବିତ ବଳାପୁଣ୍ୟ ଆମେ ମୋଖ୍ୟ କାହିଁଏ ।
 ଡେଇତମାତ୍ରର କାନ୍ତିକାରୀଙ୍କ ମାଟିବୋଲି ଡେଇଲି ୧୩୨ ବର୍ଷ
 ବିଲୋମିଟୋତ । ଭାବପାଇଁତ ଏବେଳେ ଜେତୁମାତ୍ରର
 ମାଟିବୋଲି ୧୦୨ ବର୍ଷ ବିଲୋମିଟୋତ ବାହି କାନ୍ତି
 କାନ୍ତିକାରୀଙ୍କ ଅନୁଭବିତ ବଳାପୁଣ୍ୟ ହିତରେ ଦେଖିଲା
 କଥା ହୁଏ । ୧୯୧୮ ଜାନ୍ତେ ୧୦ ଲାକ୍ଷରମତ କାନ୍ତିକାରୀଙ୍କ
 "ଗ୍ରେମ୍‌ହୁନ୍‌ରେଜ୍ୟୁ (Grama Sanetuary)" ଆମେ
 ଦେଖିଲା କଥା ହୁଏ ।

କାନ୍ତିକାରୀଙ୍କ ଅନୁଭବିତ ବଳାପୁଣ୍ୟରେ ଦେଖିଲା
 କଥା ଏବୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଲାକ୍ଷରେ କାନ୍ତିକାରୀଙ୍କ ଚିକିତ୍ସା କାମ
 କରି ଡେଇଲି ଡେଇ କୁଳାଳାନ୍ତର ସାଥେ କାନ୍ତିକାରୀ
 ଶୁଦ୍ଧିକାରୀ କଥା ଦେଖା ଲାଗିଲି । ଏକିଛୁ ୧୯୩୮ ଜାନ୍ତେ
 ସବୁ ଅନୁଭବା ଏ ଦେଇ ମିଲିଷ୍ଟାର ଲାକ୍ଷର ପିଲିଟ୍‌ର କମାନ୍‌ଜେନର
 ମେଡ଼ିକ୍‌ଲ କାନ୍ତିକାରୀଙ୍କ ପିଲିଟ୍‌ର ନିମିଶ୍ଟ କଥା ହୁଏ ଡେଇ
 ପର୍ଯ୍ୟକ୍ଷାତ୍ ସାଥେ କାନ୍ତିକାରୀ ଶୁଦ୍ଧିକାରୀ କଥା ହୁଏ । ଏହି
 ଦୈନିକେ କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ କିମ୍ବା ଲାକ୍ଷର ଉତ୍ସମାନ
 ସବୁ ଏକିମା ଅନ୍ଦରେ ଶ୍ୟାମକ ଅନ୍ଦରେ ଡେଇ
 ଲକ୍ଷମାର୍ ଲାକ୍ଷର କାନ୍ତିକାରୀ । କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ କାନ୍ତିକାରୀଙ୍କ
 ବ୍ୟାଧ କରିଦିଲେ ଅଛି ବାହିଲାଗି କାନ୍ତି ଅନ୍ଦରେ
 କରିବିଲେ । ୧୯୮୦ ଜାନ୍ତେ କାନ୍ତିକାରୀଙ୍କ ବନ୍ଧୁଙ୍କାରୀ

ଓଡ଼ିଆ ହିଟ୍ରାନ୍ ଦେଖିଲା କବତ୍ତି ହୁଏ ତାର ଅଗ୍ରମେତା
୧୯୭୪ ମେ ଛାତ୍ରଶାସ୍ତ୍ରିତ କାଜିରଙ୍ଗାରେ ସ୍ଥାପିତ ଭୟାନକ
ଥାନେ ଦେଖିଲା କବତ୍ତି ହୁଏ । ସ୍ଥାନରେ ଆମ୍ବାଳିକାରେ
ଶିଳ୍ପିତ ଶିଳ୍ପି ଅନ୍ଧାତ କାହିଁକିମେତେ ମାଟିକାଣ୍ଡି କାହିଁକି
ଛାତ୍ର ୪୩୦ ବର୍ଷ ବିଜ୍ଞାନିମିଟ୍ରେସ୍ । ୧୯୮୫ ମେତେ UNESCO
ଦ୍ୱାରା କାଜିରଙ୍ଗା ସ୍ଥାନକ ବିଶ୍ୱ ବୃତ୍ତିଶ୍ଵର
ପ୍ରକାଶ (World Heritage Site) ଘରୀବିଲେ ଥିଲା ଥିଲା ।

କାଜିରଙ୍ଗା ସ୍ଥାନର ଐତିହାତିକ ଭିନ୍ନତାକି

ଅଧିକାଂଶ ୨୫°୩୦' ଉତ୍ତ. ଅକ୍ଷ ୨୫°୪୫' ଉତ୍ତ. - ଯେ ଅଧିକ
ଅକ୍ଷ ପ୍ରାଚିମନ୍ଦିରାଂଶ୍ଚ ୧୩°୦୮' ସ୍ଥ. ଅକ୍ଷ ୧୩°୦୫' ଦ୍ରିଷ୍ଟ. - ଯେ
ଅଧିକ । ପୋଲୋଧାର
ପିଲିମେତ ଦେଖାଯାଏ
ଅନ୍ଧାରମାତ୍ର କାଜିରଙ୍ଗା
ସ୍ଥାନର ଭୟାନକ ଅନ୍ଧ
ଅବସ୍ଥା । ୩୭ ଲଙ୍ଘ
ସ୍ଥାନର ଅନ୍ଧାରମାତ୍ର
କାଜିରଙ୍ଗା ସ୍ଥାନ
ଭୟାନକ ଆବେଦନିମେତ୍ରେ
ଲାଗୁ ହେଉଛି ।
ଅନ୍ଧାର ମୁଠର ଲାଗୁ
କାଜିରଙ୍ଗାର ପତଙ୍ଗ ୪୦ ମିଟିମ୍ବର ଲାଗୁ ୨୦ ମିଟିମ୍ବର
ବିଭିନ୍ନ । ଭୟାନକ କୁଟ ଲୋକ ଦେଖିଲେ ଅନ୍ଧାର

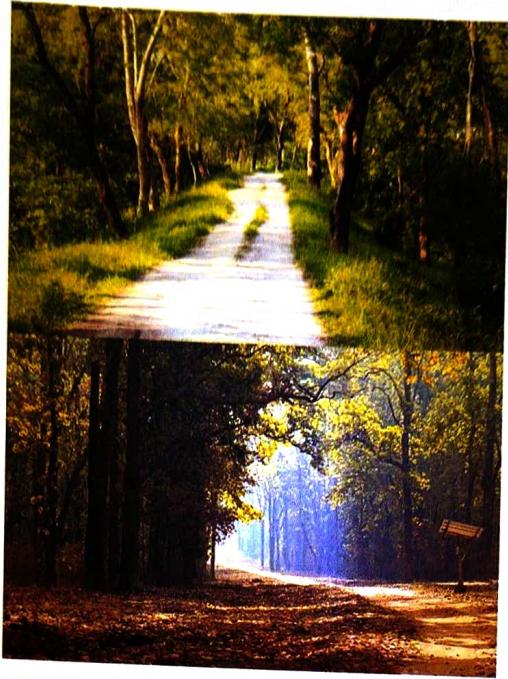
କାଜିରଙ୍ଗା ସ୍ଥାନର ଆବଶ୍ୟକ

ଲୀନ୍ଦର ଉପରେ । ଅଧ୍ୟାନର କୁଣ୍ଡଳ ଶିଖା ମର
ଗିଯେଥିଲୁ ହେଲା ଆଶିଷ କାହିଁଥିଲା । ଛୁଟ କାହିଁଥିଲେ
ଶୁଦ୍ଧିମ ଅଧ୍ୟାନର କାହାର କାହାର ୪୩୦ ସଙ୍କ ବିଜ୍ଞାନିକାର
ମହିତ୍ର ଗିନ୍ତୁ ଇହାର କ୍ଷେତ୍ର କବା ହୈବ କାହିଁଥିଲେ
କାହିଁଥିଲେ ଶୁଦ୍ଧିମ ଅଧ୍ୟାନର ସତରାନର କାହାରିଲେ
ଏହା ରୁବ୍ର. ୩୩ ସଙ୍କ ବିଜ୍ଞାନିକାର ।

କାହିଁଥିଲେ ଶୁଦ୍ଧିମ ଅଧ୍ୟାନର ଉପରେ :

କାହିଁଥିଲେ ଶୁଦ୍ଧିମ ଅଧ୍ୟାନର ଗତିଲିଙ୍ଗ
ଧୀରୁ ଉପରୁତେ ହୁମା : ଶ୍ରୀଜୀ, ସର୍ବ ଭାବର କୀତ ।
କୀତବାଲୀଟେ ଶ୍ରୀଜୀ ଭାବ ନାହିଁଥିଲା, ନବେଶର
ମାହିରଙ୍ଗ ଅନ୍ତରାବୀ କାହିଁବେ କୀତ ଉପରୁତେ ହୁମା ।
ଏହି ଅନ୍ତରାବୀ ଆବେର୍ଦ୍ଦିତ ଅନ୍ତରାବୀ ମଧ୍ୟେ 25° ଛେ ।
ଆହୁ ଅବଲିଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତରାବୀ 5° ଛେ । ବିଟ୍ରୋ ନାହା
ଦୀର୍ଘ ଶ୍ରୀଜୀ ହୁମା । ଶାର୍ଟ ଭାବେ କେବେ କାହିଁତ ଶ୍ରୀଜୀ
ଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ଵାଦ ଦେବେ । ଏହି ଅନ୍ତରାବୀ ଅବେର୍ଦ୍ଦିତ ମଧ୍ୟେ
ଅନ୍ତରାବୀ 30° ଛେ ହୁମାମେ । ଶ୍ରୀଜୀକାଲିତ କାନ୍ତିତ
ଉତ୍ତରାବୀ କାହିଁବେ ଶ୍ରୀଜୀର ଗୋଟିଏ କାହାର
ହୁମା । ଛୁଟ କାହିଁଥିଲାର ଉତ୍ତରାବୀ କାହିଁବେ ବରଷାର
ଭାବେ, କାହିଁଥିଲେ ଅନ୍ତରାବୀ ବରଷାର ମୁଣିନ
ଉଦ୍ଧବ ଏହି କାହିଁବେ ହୁମା ସବୁଫେରିଯା ବରଷାର
ନାହିଁବାର 2220 ମିଲି.ମି, ସର୍ବ ଉତ୍ତରାବୀ
ଅବେର୍ଦ୍ଦିତ ଦେବେ ଅନ୍ତରାବୀ (ଛୁଟାଇ, କାହିଁବେ ନାହିଁ)
ଅଧ୍ୟାନକାଲିତ ବିଚିନ୍ତନ ଏହା ତିନି ଉତ୍ତରାବୀ

ଲାଗିଥେ ହେବି ଥାବେ । ଅଖିଳାଶୀ ଜୀବିତ
ଜ୍ଞାନକୁଣ୍ଡଳ ପରିମାଣ କ୍ଷୟାଳତ ଲାଗି ଏକବର୍ଷ
ଦେଇ ଥିଲା ।

ଜ୍ଞାନକୁଣ୍ଡଳ ପରିମାଣ

ଏହି ଅକ୍ଷୟାଳତ ଦେଇ ଥିଲା ଫୌରଣ୍ଡ କ୍ଷୟାଳତ
କ୍ଷୟାଳତ କିମିଟି ଲାଗିଥିଲା 'ତ ଉଚ୍ଚତା ଲାଗି ।
ବାଲପାଲିଙ୍କ କୁଣ୍ଡଳ ଦେଇଲାବା, ଡାକିକାଳା ଅବଶ୍ୟକ
ଅବଶ୍ୟକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବାବେ ଅନ୍ଯାନ୍ୟ ଅବଶ୍ୟକ
କୁଣ୍ଡଳ କାହିଁ ।

କାର୍ତ୍ତିକୀ ଶ୍ରୀନାରାଯଣ କ୍ଷୟାଳତ ଜୀବନକୁଣ୍ଡଳ : —

କାର୍ତ୍ତିକୀ ଶ୍ରୀନାରାଯଣ କ୍ଷୟାଳତ ଥିଲା
ପ୍ରୀତିକୁଣ୍ଡଳ ବାବେ ଇ ବିଜ୍ଞାବିଜ୍ୟାତ, ଏକାକୀଳା
ପାଠ୍ୟ ବାବେ କାର୍ତ୍ତିକୀ ବିଜ୍ଞାବିଜ୍ୟାତ, ବିଜ୍ୟା
ଏକାକୀଳା ପାଠ୍ୟ ଆମ କୁଣ୍ଡଳ ତୃତୀୟାଂଶୁ—

କାନ୍ଦିରଟୋ ଶୁଦ୍ଧିମୁଁ ଉପରିତେ ଥାଏ । କାନ୍ଦିରଟୋ ହୈଲେ
ଏକିକିମା ଅଣ୍ଟିଷ୍ଠ ବିଚଳେ ଥିଲି । କାନ୍ଦିରଟୋଟ
ଏକିକିମା ପାଇଁ ସ୍ଵାପନକାରୀଙ୍କ ସାତେ ଇମାତ
କାନ୍ଦିରଟୋ କୁଟୀ ବାଇନ'ଫ୍ଲୋ କିମ୍ବା ଅର୍ବ୍ଲ କିମ୍ବା
ହୁନ୍ । ବର୍ତ୍ତମାନ କାନ୍ଦିରଟୋ ଶୁଦ୍ଧିମୁଁ ଉପରିତେ
ଏକୁ ୨୦୦ ଟା ଏକିକିମା ପାଇଁ ଥାଏ ।

କାନ୍ଦିରଟୋ ଶୁଦ୍ଧିମୁଁ ଉପରିତେ ଅକ୍ଷ
ଶାଖାକୁଣ୍ଡିର ଦେଇଥିଲୁଁ ଏହି ପାର୍ଶ୍ଵିକ
ପାତ୍ର

ଏକିକିମା ପାଇଁ ଛାପିବା କାନ୍ଦିରଟୋଟ
ଶୁଦ୍ଧିମୁଁ ଉପରି ୩୦-ବିର୍କ ଡଲ୍‌ମାନ୍ଦି ପଞ୍ଜିତ୍ତି
ବମବାର୍ଯ୍ୟ ଓର୍କ୍ ଆଫନର ହୁଲି, ହୀମାତେ ଏହିଟା
ପଞ୍ଜିତ୍ତି ପଞ୍ଜାତି ଅନ୍ଧାରୀଙ୍କ ଅନ୍ଧାରୀତିଦ୍ଵାରା ଅନ୍ଧା-
ରୁ IUCN Red List ଗଲିବାକାରୀ 'ବିଶ୍ୱାସ୍ତ୍ରୀକୃତ'
ହୁଲି ଘୋଷିତ, ଏହି ଉପରି ଏଲିକ୍ଷାତ୍ତ
ପଞ୍ଜିତ୍ତିକାରୀଙ୍କ ମୂଳିକାଙ୍କ ପିତରରୁତେ ଅବସ୍ଥା-

କାମକୁଳ ଏହା ଲେଖିଥିଲା ପ୍ରକୃତ ଅଛି (ମୂଲ୍ୟ: ୧୨୦୯),
ଅଗଣ୍ୟ ମହ (ମୂଲ୍ୟ: ୧୫୦୯) ଓ କୁଳ-ଶିଖିଆ
(ମୂଲ୍ୟ: ୮୦୮) । ସୁନ୍ଦର ମୂଲ୍ୟର ଲୋକ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ
ପିଲାତତ ଛାତୀ (ମୂଲ୍ୟ: ୧୯୪୦), ମେଲାନ
(ମୂଲ୍ୟ: ୩୦) ଓ କୋଟ ଶାର (ମୂଲ୍ୟ: ୧୫)
କୋଟ ବ୍ୟାଚ ତୁଳା ପ୍ରକାଶ ପିଲାତତ
ଶାତୀ ଜାର, ଅଗଣ୍ୟ ପାଞ୍ଚାଶ କୋଟ
ଅଗଣ୍ୟ କାର ଅନ୍ତିମ ମହିନେ ପାଞ୍ଚାଶ
ଦେଇବ ମହିନେ, ମହିନେ ପ୍ରାଚୀନତିକ ଏହି
୫୨% ବନ୍ଦିଆ କାର କାରିକାରୀତିରେ ପୋର ବାବ,
ମେଲାନକୁଳରେ ସୁନ୍ଦରକାର ଏହି
ମେଲାନ କୁଳକୁଳା ବାବ, ଲାହୁ କୁଳକୁଳା
ବାବ ଏହି ଅନ୍ତିମତ ବାହିକତ ଏହା
ଅଗଣ୍ୟରେ ଅନ୍ତିମକୁଳା ପିଲାତତ କାରିକାରୀ
ଅଲ୍ଲାତମ । ୨୦୦୫ ମେଲ କାରିକାରୀବା
ବାବ ମୂଲ୍ୟରେ ଦେଇବ ପିଲାମେ ଦେଇବ
କାର ଦେଇବ । ୨୦୦୬ ମେଲ ପାଞ୍ଚାଶ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ
କାରିକାରୀତ କୁଳକୁଳରେ ବାବ ମୂଲ୍ୟ
୮୫, କୁଳ ବାବ ଏବା ଏବା ଏବା ଏବା
ବାବ ମୂଲ୍ୟରେ ପିଲାମେ ଏ ପ୍ରାଚୀନତି
ପିଲାତତ କାରିକାରୀ ଦେଇବ ବାବ
କାରିକାରୀ ଦେଇବ । ମେଲାନକୁଳରେ ଅଲ୍ଲାତମ
ଅଲ୍ଲାତମ ପିଲାତତ ଦେଇବ, ମେଲାନ, କୋଟ
କୁଳକୁଳରେ ବାବ ପରୀଳା । ଏହା ଅନ୍ତିମତି

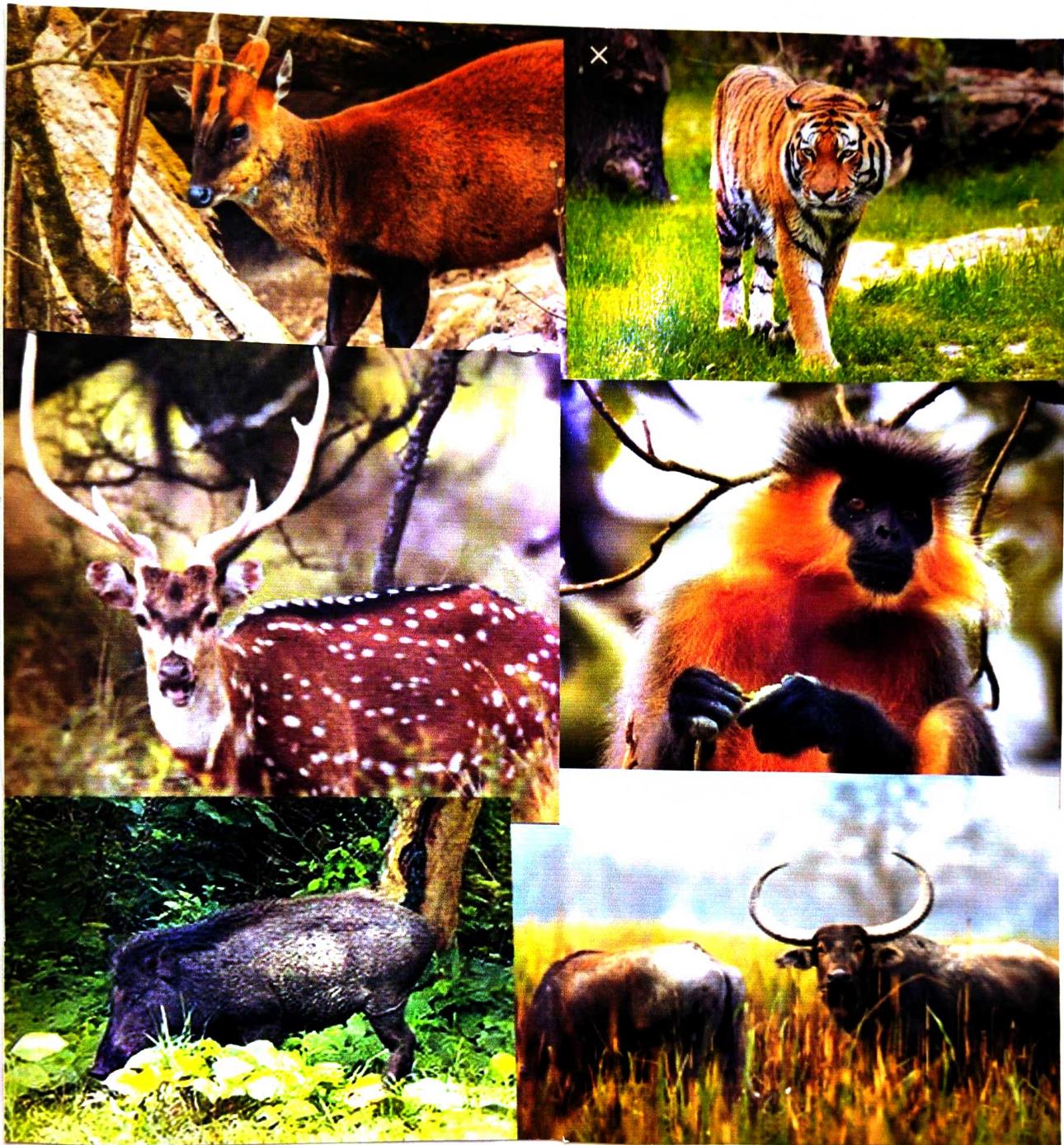
ପ୍ରାଚୀ ମେଳେ ବିଷୟ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲୁ
ହୁଏ, ସବେ ମିଠା, ଅବୁ ମିଠା, ହୃଦୟ ଆଖର
ଶୁଣି ପେନେତା, ଅଞ୍ଜଳା, କିମ୍ବାର, ଗୋଲାଲ
ପିଲାର ଅଛିବି, ଅନ୍ତରେ ତାହା ଜାଣି
ପାହାନ୍ତି ତାହା ସଂଧରେ ଉପରେଲୁଗୁ ।
ଅବେଳା କ୍ଷେତ୍ର ଏହି ବାହୁଦରଗତିର
ଅନୁଭବ କରିବି କାହିଁବେଳେ କ୍ଷେତ୍ର ହୁଏ ।
ଇହାର ପିଲାରର ଅବେଳା କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଭବ
ବାହୁଦର କ୍ଷେତ୍ର / କୁଳିତ୍ରାଣୀ ବାହୁଦର, ଗୋଲାଲ
ବାହୁଦର ଲିମାତ ଅବେଳା କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଭବ
ଅନ୍ତରେ ମାତ୍ର ହେଲା ବାହୁଦର ଅଛି । କାହିଁବେଳେ
କୁଳିତ୍ରାଣୀ ଅବେଳା ଏହିବେଳେ ଅବେଳା କୁଳିତ୍ରାଣୀ
କ୍ଷେତ୍ର ହୁଏ । ତାହା ଏକତରଣ ଅବେଳା,
କୁଳିତ୍ରାଣୀ ଅବେଳା, କୁଳିତ୍ରାଣୀ ଅବେଳା ଏହିବେଳେ
ଅବେଳାର ଅବେଳା, ଅବେଳା ଅବେଳା ଅବେଳା ଏହିବେଳେ
ଅବେଳା ବିକିଳା କୁଳିତ୍ରାଣୀ କାହିଁବେଳେ କ୍ଷେତ୍ର ହୁଏ ।
କୁଳିତ୍ରାଣୀ ଏହିବେଳେ କୁଳିତ୍ରାଣୀ ଏହିବେଳେ କୁଳିତ୍ରାଣୀ
ଏହିବେଳେ ଏହିବେଳେ ଏହିବେଳେ ଏହିବେଳେ ଏହିବେଳେ ।
କୁଳିତ୍ରାଣୀ ଏହିବେଳେ ଏହିବେଳେ ଏହିବେଳେ ।

ବାଲିପୁର୍ବି ଜାତୀୟ ଉତ୍ସଳତ
ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ମନ୍ଦିର

ବାଲିପୁର୍ବି ଜାତୀୟ ଉତ୍ସଳତ

କାନ୍ଦିଲୁରୀ ପ୍ରକୃତି ଉପରମ ମହା
 ଶିଖିଲେଣ୍ଟ ଜୀବ ଭଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ

ବାନ୍ଧିତକୁଡ଼ି ସମ୍ପଦ ପ୍ରୟାନ୍ତ ଅନ୍ତର୍ଜଳ :—
 ବାନ୍ଧିତକୁଡ଼ିକ �Birdlife International - ୨୦
 ମୂର ଅନ୍ତର୍ଜଳ କଷି ଦେଇ ବିଚାର କରିଛଠ
 କଥା ହେଲା । ଏହି ଦ୍ୱୀପ ଦେଖିବିବିଶିତ
 ଗାନ୍ଧିଆଜି, ଫୁଲାଙ୍ଗ, ପିଲାତ, ମାନ୍ଦରାହାର ଓ ଏହି
 ପଞ୍ଚମାତ୍ର ଚାନ୍ଦିତ ବାନ୍ଧିତ । Lesser White-
 fronted goose, Ferruginous Duck, Baer's Poehard
 duck ଓ ହୁଣିଲୋ (Lesser Adjutant),
 ପଞ୍ଚମାତ୍ର କୋଣାର୍କ, Black-necked Stork, ଏହି
 ମାନ୍ଦରାହାର ଓ ଏହି ମାନ୍ଦରାହାର
 ଓ ଏହି ମାନ୍ଦରାହାର ଅନ୍ତର୍ଜଳ ଗର୍ବର
 କବଳେ ।

ଅନ୍ତର୍ଜଳ କୋଣାର୍କ

ବାନ୍ଧିତକୁଡ଼ି କୋଣାର୍କ ଦେଇ
 Blyth's kingfisher, White-bellied Heron, Dalmatian
 Pelican, Spot-billed Pelican, Nordmann's greenshank,
 ଏହି Black-bellied Tern. କରନ୍ତେ କରନ୍ତେ

ବିଲେଙ୍ଗତ ହୁମ୍ରେ, greater Spotted, White-tailed,
Pallas's Fish Eagle, grey-headed Fish Eagle,
ଓନ୍ଦେ ଲେସେର କେସ୍ଟ୍ରେଲ ପାଖିଳାଣୀ, ଓନ୍ଦେଶ୍ଵର
କାନ୍ଦିଙ୍ଗତ ମାତୋଳ ପିଲାମ୍ବ ପାଥିଗାତ୍ରେ
ଅପାନ କୁଳ ଦେଖିବୁବେ, ଏହିକୁ ଅର୍ଦ୍ଧାଳ
ଅନ୍ଧାଳ ପିଲାମ୍ବକୁ ଅରାହା ଦେଖିବୁ ।
ଇଥାତ ଛୁଟ କାହାର ପିଲାମ୍ବ ଦେଇପାରେନାହା
ଲାଗି ଉପରେ ଅରାହା କାହାର ଦେଇପାରେ
ପିଲାମ୍ବ ଅରାହା କାହାରେ ଦେଖିବୁ ।
ଅର୍ଦ୍ଧାଳ ପିଲାମ୍ବ ପିଲାମ୍ବ Indian Vulture, Slender-billed
Vulture, ଓନ୍ଦେ ପିଲାମ୍ବ Indian White-rumped
Vulture, ଏହି ପିଲାମ୍ବ ପାଥିଗାତ୍ରେ ଅନ୍ଧାଳେ
ଦେଖିବୁବୈଳେ ଦେଖିବାର ମାତ୍ର ।

ଅନ୍ଧାଳ ଚାହିଁବୁ ପିଲାମ୍ବତ୍ରେ great
Indian Hornbill ଓନ୍ଦେ Wreathed Hornbill,
Old World babbler - ଏ ପିଲାମ୍ବତ୍ରେ Jerdon's ଓନ୍ଦେ
Marsh Babbler, ଅନ୍ଧାଳ ଚାହିଁବୁ ଏ ପିଲାମ୍ବତ୍ରେ
ମାର୍କିଙ୍ଗତ ଦେଖିବୁବୈଳେ ଦେଖିବାର ଓନ୍ଦେ
ଫୁଲ୍କାଳୀ ଫିଲ୍ମ୍ସ କ୍ରେଷ୍ଟ୍ରର୍ ଓନ୍ଦେ
Hodgson's Bushchat, ଓନ୍ଦେ Old World Warblers -
ଏ ପିଲାମ୍ବତ୍ରେ Bristled grassbird ଦେଖିବୁ
ଦେଖିବୁବୈଳେ । ଅନ୍ଧାଳ ଫୁଲ୍କାଳୀ ଚାହିଁବୁ Black-
breasted Parrotbill ଓନ୍ଦେ Rufous-vented Prinia
ଦେଖିବୁବୈଳେ ଦେଖିବାର ମାତ୍ର ।

ବ୍ୟାକୁଲିଶାର୍ଟ୍ ହୋଲ୍ଡ ଡ୍ରେଫ୍ଟ ନାମିଷଳ
 କ୍ଷେତ୍ର ପରିଭିତ୍ତ ଅଣ୍ଟି ପ୍ରକାଶ ଅନ୍ଧାର

କାନ୍ଦିଶ୍ଵରୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠିମ ପ୍ରେସ୍ରୁଟ୍ :
କାନ୍ଦିଶ୍ଵରୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠିମ ପ୍ରେସ୍ରୁଟ୍

ଅଛି - ତୁମରେ ଆରାଗ । ଏହାଟିକେ ଆମାଙ୍କ
ଚାଲିବାରେ କାନ୍ଦିଶ୍ଵରୀର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କରେ ବିଭିନ୍ନ
ହେ ଆହୁ । କାନ୍ଦିଶ୍ଵରୀର ଜ୍ଞାନ : ୩୫
ଅଳାରର ପ୍ରେସ୍ରୁଟ୍ କୋଣ ବାଜିଲାଇବିଲି ହୁଏ ।
ମେହି - ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କରେ ହେବେ - ୧. ଲକ୍ଷ୍ମୀରା
ମାତ୍ରେ ହାଁଥିଲି, ୨. ଲକ୍ଷ୍ମୀରା ମାତ୍ରେ ଅଭିର୍ଯ୍ୟ,
୩. ଲକ୍ଷ୍ମୀରା ଅଭିର୍ଯ୍ୟ ଓ ୪. ଅର୍ପି - ପିତୃମନ୍ଦିର
ଅଭିର୍ଯ୍ୟ । କାନ୍ଦିଶ୍ଵରୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠିମ ପ୍ରେସ୍ରୁଟ୍
ଏକ ଶୁଦ୍ଧତା ଅଧିକ ତୁମରୁଣ୍ଡିଲେ ଆରାଗ ।
କାନ୍ଦିଶ୍ଵରୀର ଶ୍ରେଷ୍ଠିମ ପତ୍ର ୫୫.୪୪% ତୁମରୁଣ୍ଡିଲେ
ଆରାଗ କାହିଁ । ସବୁ ୨୭.୯୮ ଲାଖୀରୁ
ଅବଶ୍ୟକ ଉତ୍ସାହିତିରେ ଓ କିମ୍ବା ୦.୮୮ ଲାଖୀରୁ
ଦେଲାଇଲାଇଲାଇ ଆରାଗ କାହିଁ । କାନ୍ଦିଶ୍ଵରୀ
ଶ୍ରେଷ୍ଠିମ ପ୍ରେସ୍ରୁଟ୍ ବିକଳର ଅଧିକ ତୁମରୁଣ୍ଡିଲେ
ଓ ବିଲେ - ଦେଲାଇଲାଇଲାଇ ଆରାଗ ଓ
ଦୂର ଅଧିକ ଥିଲା ଏହି - ପାତ୍ରିଲାଇସ୍ କୁଣ୍ଡ
ଅକ୍ଷୟରେ ଆରାଗ, ପାତ୍ରିଲାଇସ୍ ବାବାନାଳି,
ତୁମରୁଣ୍ଡିଲେ କୋଣ ଓ ଏଲିମେନ୍ଟ କୋଣ
ଦ୍ରବ୍ୟରେ ବିନାଶ ବାବେ ହାଁଥିଲି ଓ କୋଣ
ଅନ୍ଧାରୀ ଅନ୍ଧାରୀ ମାନ୍ଦିଲା । କୋଣ ଦ୍ଵାରା
ବିଭିନ୍ନ ଝର୍ଣ୍ଣିଯାତ, Spear grass, elephant
grass ଓ ମନ୍ତର - ବାବାନାଳି ପରିବାର ।

ହାଁତ୍ର ମାଟ୍ଟ ଜାଦେ ବିଭିନ୍ନ ସମୀକ୍ଷା
 ମାତ୍ର ଏଥିଲେଖିଲାନା । ହାଁତ୍ରିନିତ ହାଁତ୍ରେ ହାଁତ୍ରେ
 କେବାଟେ ପରିଚିତ ହେଉ ଦ୍ୱାରାବୈଶ୍ୟ ପୋର
 ହେବ । ହାଁତ୍ରିନିତ ଛୁଆଁ ଏହି ବ୍ୟବସା
 ଏହି ଓହୁ ମଧୁଅମ୍ବର ପିତତ ଛାନା
 ହାଁତ୍ରିନିତ kumbhi, Indian gooseberry, ମଧୁଅମ୍ବର
 ଓହୁ ମଧୁଅମ୍ବର ହାଁତ୍ରିନିତ କୁଣ୍ଡଳ ମଧୁଅମ୍ବର
 ଏହିନିତ ।

କାଳକଳମୁଣ୍ଡି, ପାନଦାର ଓହୁ
 ଡାକୁମୁଣ୍ଡିମୁଣ୍ଡି ମଧୁଅମ୍ବର ପିତତ ଏହିନିତ
 ଏହିନିତ ବିଭିନ୍ନମାନ । ଏହି ପିତତ ଏହିନିତ
 ଅନ୍ୟତ ଦ୍ୟୁମ୍ୟ ଦ୍ୟୁମ୍ୟ ଏହି ମଧୁଅମ୍ବର
 ଏହିନିତ Aphanamixis Palystachya, Talauma
 hodgsonii, Dillenia indica, Garcinia tinctoria,
 Ficus rumphii, Cinnamomum kejalghatta,
 ଓହୁ Syzygium ବିଭିନ୍ନ ଅଭିଭିତ । ବାଗାତ,
 ଏବିମାତି ଓହୁ ହାଲାଦିବାତି ହୃଦାତ ଆହୁ
 ଏହିନିତ ଅହି-ପିତତ ଏହିନିତ ଦ୍ୟୁମ୍ୟ ବିନ୍ଦୁ ।
 ଏହି ଅନ୍ୟତ ଦ୍ୟୁମ୍ୟ ଏହି ମଧୁଅମ୍ବର Albizia Procera,
 Duabanga grandiflora, Lagerstroemia Speciosa,
 Crateva Unilocularis, Sterculia urens,
 Grewia Serrulata, Malotus Philippensis,
 Bridelia retusa, Aphania rubra Leea
 indica, ଓହୁ Leea umbraeulifera .

କାନ୍ଦିଙ୍ଗଟିର ଅଳୋକ୍ସ୍ୟ ପାଇଁ ହତୋ
 ଏହିଜ୍ଞା ଏକାଧିକ ଫାନ୍ଦି କୁଣ୍ଡଳ ବାଟ ।
 ଶାନ୍ତି ମେଳୋ କାନ୍ଦିଙ୍ଗଟିର ମତକାହିଁ
 ଜୁତ ଏବଂ ଶାନ୍ତି ଅନ୍ଧାମା ଲୋକାନ୍ଦି ।
 ଶାନ୍ତି-ମେଳୋରେ ଅଳୋକ୍ସ୍ୟମଧ୍ୟ ଚାହିଁ
 କୁଣ୍ଡଳ ଶିଖି ସାନ୍ତାନାରୀଯ ଶାନ୍ତି ମେଳୋ
 ଏନ୍ଦ୍ରାଜିତ ବାଟ । ତାର ଶାନ୍ତି ଅନ୍ଧାମା
 ଫାନ୍ଦି *Mimosa invisa*, ଏହି ଫାନ୍ଦିଙ୍ଗଟି
 ଆମିର ବାଟ ହାତିରାତର । ୨୦୦୦ ହାତ
 Wildlife Trust of India-ର ମହିମାନ
 କାନ୍ଦିଙ୍ଗଟି ବାନ୍ଦାମିନ୍ଦର ବ୍ୟାକ୍ ବାଟ ।

କାନ୍ଦିଙ୍ଗଟି ମାର୍ଗର ଅନ୍ଧାମା
 ବ୍ୟାକ୍ ବାଟ

ବାନ୍ଦିଖଣ୍ଡୀ ସୁର୍ତ୍ତିମ କୋର୍ଟ ପାଞ୍ଜାବିନ୍ଦୀ ଯେତ୍ରୁଁ—

ତେଥିର ପ୍ରେସରର ବଳ ବିଭାଗ
ବଲପାତାର ଜୀବନୀ ବେଳମୂଳିତ ମହାର
ବାନ୍ଦିଖଣ୍ଡୀ କୋର୍ଟ ବାନ୍ଦିଖଣ୍ଡୀ ସୁର୍ତ୍ତିମ କୋର୍ଟ
ପାଞ୍ଜାବ ବାନ୍ଦିଖଣ୍ଡୀ ହେବା ହେବା । କୋର୍ଟ
ପାଞ୍ଜାବର ଶୁଭତା ଦୈର୍ଘ୍ୟ ମହାରାଜ, ଏହେତୁ
ମହାରାଜର ମୁଖ୍ୟମ ବିଭାଗ (Conservator
Level officer) । ଏହେତୁ ମହାରାଜର ବଳ
ବାନ୍ଦିଖଣ୍ଡୀ କୋର୍ଟ ପାଞ୍ଜାବର ଶୁଭ
ବାନ୍ଦିଖଣ୍ଡୀ ବିଭାଗ । କୁଞ୍ଜର ମହାରାଜ ବଳ
ମହାରାଜର ମହାରେଣ୍ଟ (conservator of forest) ବାନ୍ଦିଖଣ୍ଡୀ
ଏହେତୁ ମହାରେଣ୍ଟ ଉପରିବଳୀ । କୋର୍ଟ
ଏହେତୁ ଚାଷକଳାର ଦୈର୍ଘ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର,
ବାତାରିକ, ଧର୍ମ ବେଳ ପୁର୍ବ । ବିଭାଗର
ମହାରାଜ ଏହେ ବ୍ୟାକାରୀଟି, ବାଗାଟି, ଦାଁରା
ଏହେ ଉପରିବଳୀ । ଏହେଲାର ଦୈର୍ଘ୍ୟ
ବାକୋ— କୁଞ୍ଜରର ମହାରାଜ କୁଞ୍ଜର
ଦୈର୍ଘ୍ୟ । ବିଭାଗର ବାନ୍ଦିଖଣ୍ଡୀ ଏହେଲାର
ଧନମାଲକ ଓ ଉତ୍ସାରଧିନାମ ମହାରାଜ । ବିଭାଗ
ମହାରାଜ ଉତ୍ସାରଧିନାମ ଏହେଲାର ହେବା, ହେବା

ମୁଖ୍ୟ ଧ୍ୱାନିତ୍ୱ ଅମ୍ବଳା ସମ୍ପଦକ୍ଷେତ୍ର

ବହନ କଟେ ।

ଜ୍ୟୋତିଷ ଧାରେ ଅଭ୍ୟାସିତିକ

ମାଧ୍ୟମ ପାଇଁ ଚନ୍ଦ୍ରମାତ୍ର ଏବଂ ଶରୀର

ଶରୀରମାତ୍ର ଏବଂ ତେଣୁ ଲିଙ୍ଗରୂପ ରକ୍ତଶା

-ନିମନ୍ତ ବିକଳେ ନାହିଁକାହିଁତ ଏବଂ ଲିଙ୍ଗରୂପରେ

ବହାତୁର୍ବୁଦ୍ଧି - ଏଥିରେ କିମ୍ବାଳମ୍ବନ୍ଦ ବ୍ୟାପରେ

ଭାଗରତ୍ୟୋର ହୁଏ । ଯେତେ ଚନ୍ଦ୍ରମାତ୍ର

ହୃଦୀ ପରମାତ୍ମାର ଏବଂ ମାଧ୍ୟମ ବେଳେ ।

୧୯୭୧-୭୨ରେ ଚାତେ କିମ୍ବାଳ ଉତ୍ସତ୍ୱ ନିର୍ମିତ

(World Heritage Fund) ପରିଷମ୍ପାଦନ ପରମାନନ୍ଦ

ଧାରେ କାହିଁକିମ୍ବାଳ ମହିମାଙ୍କଳ ଉପରେ

(Technical Co-Operation for Security

Reinforcement Scheme) ଉତ୍ସତ୍ୱରେ ୧୦୦,୦୦୦

କାମେଡ଼ିକାଳ ଏବଂ ଉତ୍ସତ୍ୱ ଉପରେ

କୈରାଳି । ଏଥିରେ କୌଣସି ଏବଂ ଆଶ୍ରମ;

ଶ୍ରୀମତୀ ଭାଗରତ୍ୟୋର ମହିମାଙ୍କଳ

ଉତ୍ସତ୍ୱ ପ୍ରେସ୍ ମହିମା ।

ବାନ୍ଦିଶ୍ଵର ଅଧ୍ୟକ୍ଷଣ ପ୍ରାଚୀରି

ବାନ୍ଦିଶ୍ଵର ଲାଇନ୍ସ ଅଧିକାରୀ

ଅମ୍ବା ପ୍ରାଚୀ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଣ ବାବୁ ବାନ୍ଦିଶ୍ଵରୀ
ମୁଖ୍ୟମ ଜ୍ଞାତକ ଅଧିକାରୀ ଏଥୋ-ବ୍ୟାପ୍କ
ନିମ୍ନ ହୈଛେ । ୧୮୭୧ ଜାତେ 'ଆମର ବାନ୍
ଲିଙ୍ଗକୁଳ ଲାଇନ୍ସ ଲାଗ' (Assam Forest
Regulation of 1871) ଉଚ୍ଚତ ବାର୍ଷି ୨୦୦୨ ଜାତେ
ବୈଶ୍ଵାରୋତ୍ତମା ଅଧ୍ୟକ୍ଷଣ ଲାଇନ୍ସ (Biodiversity
Conservation Act of 2002) କ୍ଷେତ୍ରମାନେ ଲାଇନ୍ସ
ଅଧିକାରୀ ବାନ୍ଦିଶ୍ଵରୀର ବିଶେଷ ମୁକ୍ତ ଆମର
ବାବୁ ହୈଛେ । ଥାର୍କ ପାଂତ ବେଳୁ ପିଲିଙ୍ଗ
ଏଇ ପ୍ରକାଶ ବାବୁ ଏବେ ପିଲିଙ୍ଗ ବିଦ୍ୟା ।
୧୯୮୦ ଜାତେ ଜୀବ ୨୦୦୫ ଲାଇନ୍ସ ୧୫୧-୩୫
ପାଂତ ବେଳୁ-ପିଲିଙ୍ଗ ହାତ ବିଶେଷ
ହୈଛେ । ଅଞ୍ଚାଅମାନୀ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଣ ଉପାର୍ଜନିତ
ଲାଗତ ବେଳୁ-ପିଲିଙ୍ଗ ଅଧିକାରୀ ଅଧିକାରୀ
ପିଲିଙ୍ଗ- ତଥୀ ବୋର୍ଡ ହୈଛେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ପିଲିଙ୍ଗ ସହାଯିତ୍ତାକୁ ଆନେ ତଥୀ ବୋର୍ଡ
ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ । ବେଳୁ- ପିଲିଙ୍ଗ ହୈଛେ କାହାର
ବାବୁ ବିଶେଷ ବ୍ୟାପ୍କ ଅଧିକାରୀ ହୈଛୁ
ଏହିତିକୁଠି ଏକ ବ୍ୟାପ୍କମାତ୍ରକ ହୈବାକୁ କାହା
ବାବୁ ବିଦ୍ୟା, ଅବଶ୍ୟ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ବାବୁ
ତଥା ପ୍ରକାଶ ପାର୍ଶ୍ଵକୁ ଏବେକାତ ବାବୁ
-ବାବୁର ପିଲିଙ୍ଗ ବାବୁ ବୀର ବ୍ୟାପ୍କାରୀ

ଦେଶୀୟ ଚିକାର ପ୍ରକାଶ ପିଲାଇ ହୁଏ ବିନ୍ଦମାଳ
ମେ ଅଣିଛୁ ।

ବର୍ଷକେବେଳା ବାଲପାଳୀ ଓହ ଜୀବିତକ
ବନ୍ଦମାଳ ସବ୍ୟ ଭାବରେ କୁହାର ଏଠା ହୁଏବି
ଥାବା, ଲୋତେ ମୂଳବ୍ୟଙ୍ଗର କାଳାଖୋଜି ଏ ଖାତି
ମଧ୍ୟର କହେ । ବାଲପାଳୀର ଓହ କିଛିଯାଏବେ
କାହିଁ ବର୍ଷକେ କୀରିଛି କୁହାର ଅନ୍ଦେଖାର
ବାହିକରେ ଓହ କାହିଁଟି ଫୁଲ ହୁଏ, ୨୫
ମାର୍ଗେ ଚିକାର ହୋଇଥାର କୌଣସି ତୀର-ବୋଲ
ବାଲବନ୍ଦର ମୁକୁଟର ଆଶ ଦିଲାଗାନ୍ତିର ହୁଏ ।
ଅନେକମାତ୍ର କୁଣ୍ଡିତ ଲାଜ କାହିଁଟିର ବାହୀରାର
ଏବେ ଏହିର କାହିଁଟି କାହିଁଟି କାହିଁଟି କାହିଁଟି
କାହିଁଟି ମାର୍ଗେରେ କୁଣ୍ଡିତ ଏବେବେ କାହିଁ
କାହିଁଟି ବ୍ୟକ୍ତିର କାହିଁ ହେଲେ । କୌଣସିରେ
କୁଣ୍ଡିତ କାହିଁଟି ହେଲା ଓହ କାହିଁ-କୁଣ୍ଡିତ
କାହିଁ କାହିଁ-କାହିଁ ଓହେତେ କାହିଁଟିର କାହିଁ
କାହିଁ-କାହିଁ କାହିଁ-କାହିଁ କାହିଁ-କାହିଁ
କାହିଁ-କାହିଁ କାହିଁ-କାହିଁ କାହିଁ-କାହିଁ

କାହିଁବ ମୋହାରୀର ମୁଦ୍ରାବଳୀର ଦେଇମୁଢ଼
ଦେଇ ଦ୍ୱାରା ତଥି ପାଞ୍ଚଟି ମାତ୍ର କଣ ଥିଲା ।
କାହିଁବେଳେ ପାଞ୍ଚଟି ଚାରିବିଷିତ
କାହିଁବେଳେ ତଥି କୁମଳିକାର୍ତ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରଗାସର
କଣ ବିଶିରି— ଆଶର୍ତ୍ତାରେ ହୋଇ ଏହି
ଅନ୍ଧଜା ବ୍ୟାକାରୀର କାହିଁବିତତ୍ତ୍ଵର ବାବେ
ଏହି ହେବାରି । କିମୋହା ତଥି ଏହି ହୋଇବାର
କାହିଁ ବ୍ୟାକାରୀ ହେବାରେ ବ୍ୟାକାରୀର
ଅନ୍ଧରା ହେବାରେ ଏହି ଅନ୍ଧଜା ବେଳିଲା ।
ଏହି ବ୍ୟାକାରୀ ହେବାରେ ବିଶିରିରୁଥିର ବାବେ
ଦୈର୍ଘ୍ୟରେ ଉପରେ ଦେଇଲେ, ଦୁଇତମେ ଦେଇଲେ,
ଅନ୍ଧଜା ବେଳିଲା ଅନ୍ଧରେହି ଏହି ହେବାରେ
ନାହିଁ କାହିଁ ତଥି ଏହିବିଷିତରେ ବେଳିଲାଗଲା
କଣ ଥିଲା । ଏହାରୁ ବିଶିରିରୁଥିର ବାବେ
ଦୁଇତମେ ଏହିବିଷିତ ଛାଲମ୍ ତଥି ବାହାର
ଅନ୍ଧରୀ କଣ ଥିଲା ।

କାଳେଖଣ୍ଡୀ ପ୍ରଦ୍ଵୟମ ଲାଗନତ ଅବସର :-

କାଳେଖଣ୍ଡୀ ପ୍ରଦ୍ଵୟମ ଲାଗନତ
ଶିଖିଥିଲୁ ତାହା କାମକାରୀ ଛାଇତ ଥାଏବେ
ବନ୍ଦୁଆଳୀ କୁର୍ରାନ୍ ଅଛି ଲାଗି କୁର୍ରାନ୍
ମାତ୍ରକବ୍ରତ ବାହୁ ଉଦ୍‌ବାସନୀୟ , ଏତିବରକବ୍ରତ
ଏହା ଏହା କଣ କୁହ ଲାଗୁ କୁହାଯାଇ - ବିନାନ୍ତର
ମାତ୍ରକବ୍ରତ କାଳେଖଣ୍ଡୀ ପ୍ରଦ୍ଵୟମାନ୍ - କାହିଁ
କୁହି ମୈଧାନିକ ମୌଳିକ କୁହାଯାଇ
ଲାଗିଥିଲେ ଅଛେ । କାଳେଖଣ୍ଡୀ ପ୍ରଦ୍ଵୟମ ଲାଗନତ
ଅଭ୍ୟଙ୍କରଣେ ଲାଗିଥା କୁହ ମାତ୍ରକବ୍ରତ
କାହା ଲାଗି । ୧. କାହିଁତା କୁହାଯାଇ କମିତି
କାହାରୀ ବାହୁ କାହାରୀ , କାହାରୁ
ତାହା କୁହାଯାଇ ମାତ୍ରକବ୍ରତ ଲାଗନତ
ଶିଖିଥିଲୁ ଶାରୀକି - ଶିଳ୍ପିକି , ବନ୍ଦୁଆଳୀ
କାମକାରୀ ବାହୁ କାମକାରୀ , ମିଶ୍ରିଷ୍ଟିଆନ୍ , କାମକାରୀ,
ହାଲିମାମାରୀ , ତାହା ଉଦ୍‌ବାସନୀୟ , କୁର୍ରାନ୍ କୁହ
ଅଛେ । କାହାନତ ଏହି - କାହା - କାହାରେଇରେ

କୁହାଯାଇବା କୁହାଯାଇବା ନାହାନ୍ - କିମାଲିମାନ୍
ମାତ୍ରକବ୍ରତରେ ତାହାର କୁହାଯାଇବା । ମାତ୍ରକବ୍ରତ
ଲାଗନତ ଏକମେ ତଥିକ କୁହାଯାଇବା ପାଶିତି
ଏହା - 'ବିନାନ୍ତର କୁହା' ଅବିହିତ । ଏକିଏ
ମାତ୍ରକବ୍ରତ କାଳେଖଣ୍ଡୀକବ୍ରତ କାଳେଖଣ୍ଡୀକବ୍ରତ
ଦେଇବ ତିତ୍ର ବନ୍ଦୁଆଳୀ ବାହୁ ଲାଗନତ
କୁହାଯାଇବା ବାହୁ ଏହା କାହା କାହା ।

ବାନ୍ଦିଯାଙ୍ଗୋ ଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରାଚୀନ ନାତ୍ୟକାଳ ୧—
 ମେହିଲେ ଜୟକୁଳୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
 କୁଳ ଅନ୍ତର୍ମେଳିତ ପାଇଥାରେ ଲମ୍ପତ୍ତି
 ପ୍ରାଚୀନତା ଏତିଭକ୍ତିରେ ଯୁଗାନ୍ତ ଉତ୍ସବରେ
 କିମ୍ବା କିମ୍ବା । କାହାରେ କାହାରେ ପାଇଶିଲୀତ
 ହାତିରେ ବା ଛାନ୍ତି କୁଳ ଚାହିଁବାରେ
 ପ୍ରାଇଫ୍ରେ ବାହିର ପାଇଶିଲୀତ
 ଏତିକ୍ଷିତେ କାହାରେ ଉତ୍ସବରେ କିମ୍ବା
 କାହାରେ ଲାଗେ ।

କାହାରେ କାହାରେ ଚାଲିଲା
 କାହାରେ

କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ ପାଇଶିଲୀତ
 କେନ୍ଦ୍ରରେ କାହାରେ ପାଇଶିଲୀତ ବା କାହାରେ ପାଇଶିଲୀତ
 ବାହିରେ କାହାରେ ପାଇଶିଲୀତ କେନ୍ଦ୍ରରେ
 କାହାରେ , କାହାରେ କାହାରେ ପାଇଶିଲୀତ
 କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ

କାହିଁ ଏହି ଖାଟି ଲାଗେଥାଏ କାହାର
କାହା ଦ୍ୱାରା କାହାର କାହାରଙ୍କୁ
କୁମଳର ଅନ୍ଧରେ, ପାହିଛେ ଲାଗି
କାହାରଙ୍କୁ କାହାରଙ୍କ କିମ୍ବା କାହାରଙ୍କୁ
ଏହି ବାଟୁରୁ ଫେର କାହାର କାହାର ।

ଏହିର ଚାମରା

আমুন্দি :-

বঙ্গান আত্মসিদ্ধান্তে
 অন্যত শিক্ষান্তর প্রকল্প একট
 পর্যালোচনা। এই প্রকল্পে অধিবেশনার পথে
 পরিকল্পনা হলো ইতো বিশ্বাস।
 বিবরণ করে মুক্তিবিদ্যালয়, বিজ্ঞানিকালয়
 অন্তর্ভুক্ত প্রযোজনী প্রবন্ধে প্রকল্প
 বাস্তুতান্ত্রিক পরিকল্পনা। এই
 প্রকল্প অব্যুক্ত অভিজ্ঞতা প্রকল্পে প্রযোজন
 বাস্তুতান্ত্রিক ১২- বিশ্বাস। এখন
 কৃষ্ণনগর অন্যে প্রযোজনী কৃষ্ণনগর,
 কুমিল্লা বিকাশ ও উন্নয়নে
 বিশ্বাস প্রযোজন করে। এই
 প্রকল্প অব্যুক্ত প্রযোজনী প্রযোজন
 করতে আর কোথা কুসুম।

২০০৫ সেপ্টেম্বরে
 পূর্বসূরি বাস্তুতান্ত্রিক প্রকল্পে
 কৃষ্ণনগর কৃষ্ণনগর, কুমিল্লা কুমিল্লা
 প্রকল্প Saleelight Phone কৃষ্ণনগর প্রকল্প
 কৃষ্ণনগর, ২০০৩ আইনে অধিকার করা
 প্রকল্প প্রযোজন করে। কুমিল্লা
 কৃষ্ণনগর প্রকল্প প্রযোজন কৃষ্ণনগর
 কৃষ্ণনগর কৃষ্ণনগর। Assam Forest Regulation
 of 1891, "Biodiversity Conservation Act

ଦେଖିବାରୁଣୀ ଆଇନଟ
ଅପ୍ରକାଶିତ କାନ୍ଟର୍‌ଫିଲ୍ଡର ସିଲ୍‌ବ୍ୟାକ୍ ପ୍ରକାଶ
ଏହାର ବଳ ଦୈନିକ ଅଧିକ ପ୍ରକାଶ ଦେଖିବା
ପିଲାର ଏହି ପ୍ରକାଶର ବାହ୍ୟ ଏହା
ଏକାକ୍ରମ ରିଜିସ୍ଟ୍ରେସନ୍ / ଡାଇଗ୍ରାମ ପ୍ରକାଶ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ଅଧିକ ବାର୍ତ୍ତା - ଅନ୍ତର୍ଭାବ ଉପରେ ସିଲ୍‌ବ୍ୟାକ୍ -
ଏ କୋରେଟ୍ ମାତ୍ର ବ୍ୟାକ୍ - ଏହି କ୍ଷମି
କାରି ଅନ୍ତର୍ଭାବ ।

ବୁଦ୍ଧାକ୍ଷରିତ ଧାର ପାଠ
ଶତ ମାନ୍ୟାଦିକ ସଂଖ୍ୟା କଥା ଅବ୍ୟାପ
ମୁଣ୍ଡିତ ଏହା ସହ୍ୟ- କାଳୀମ ହେ
ମଧ୍ୟକ୍ଷର । କାଳୀମ ମଧ୍ୟକ ଏହା ପାଠକାର
ମାର୍ଗକ୍ଷେତ୍ର ଏହା କଥାରୀ ପ୍ରୋତ୍ସମ ଗ୍ରହକ
ଏହା ପ୍ରତି ଚାରିଟିଲେ ଛାଇ ମଧ୍ୟ
ମଧ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ତୀର କଥା ଏହାରୁ
ମୁଣ୍ଡିତ ଏହା କଥାରୀ ପ୍ରତି କଥାରୁ
ମୁଣ୍ଡିତ ଏହା ।

ବ୍ୟାକିଲେଖରେ ପାଞ୍ଚମିତି
ଜ୍ଞାନପାଠରେ ଦ୍ୱାଦ୍ଶମିତି ଓ ଶହୁମାତ୍ର
କୋଣିକା ଅଛି ତାର ଶିଳ୍ପିତି- ବାନ୍ଧବିତ୍ତ
ହେବା ଅଛି ତଥୀ ଅନ୍ଧମା ପ୍ରାଚୀମନ୍ଦିର
ବାନ୍ଧବିତ୍ତକୁ ବାର ଏବଂ ଅନ୍ଧାରୀ
ଶିଳ୍ପିତି- ଯେତେ ।

କ୍ଷେତ୍ରାବ୍ଦୀ - ମଧ୍ୟଭାରତର ପ୍ରାଚୀନ
ଅବସଥା - ଏକାମ୍ବୋଦ୍ଧ ଉତ୍ତରପାଶର କାହିଁ
କ୍ଷେତ୍ର - କାମାକ୍ଷୀ ପାଦରୀ ଅନ୍ଧାର କାହିଁ
ଆବ୍ଦୀ - ଖୁବ୍ ଜ୍ଞାନଧର୍ମ ଆବଶ୍ୟକ
ବାଜିଯୁକ୍ତିବଳ - ମଧ୍ୟଭାରତ ରେ ।